

III. Tilastokonttori.

Tilastokonttorin vuodelta 1923 antama kertomus oli seuraava:

Konttorin henkilökunta. Vuoden kuluessa erosi vakinainen laskuapulainen A. Björkman marraskuun 1 p:nä ja ylim. laskuapulainen A. Kaarna otettiin vakinaiseksi laskuapulaiseksi. Vakinainen laskuapulainen B. Salmi meni vuoden varrella naimisiin ja on hänen sukunimensä nyt Koskio. Virkavapautta nauttivat vuoden varrella seuraavat vakinaiset laskuapulaiset: M. Mielonen heinäkuun 1—15 p:n välisenä aikana, G. Fontell tammi—huhtikuun, E. Särkisilta elokuun 1—20 p:nä sekä loka- ja marraskuun, A. Brunou elokuun 16—31 p:nä ja S. Lieto heinäkuun. Laskuapulainen Fontell kantoi tällöin kaupungin viranpitäjän virkaanottamisehtojen 18 §:n määräysten mukaan täyden palkan tammi- ja helmikuulta sekä valtuuston huhtikuun 4 p:nä tekemän päätöksen mukaan edelleen maalis- ja huhtikuulta, samoin oli vakinaisen laskuapulaisen Särkisillan laita loka- ja marraskuulla. V. t. vakinaisena laskuapulaisena toimi ylim. laskuapulainen A. Kaarna heinä- ja elokuussa sekä rouva A. Tudeer loka- ja marraskuussa; jälkimmäisen palkkaukseen myönsi rahatoimikamari lokakuun 9 p:nä tarkoitusta varten olevasta budjettimäärärahasta 2,390 markkaa.

Ylim. laskuapulaiseksi otettiin kesäkuun 1 p:stä lukien rouva A. Ikonen, ja kenraali W. Alfthan toimi ylimääräisenä apulaisena lokakuun 26 p:stä vuoden loppuun. Virkavapautta nauttivat ylim. aktuaari D. Neovius heinäkuun 20 p:stä elokuun 17 p:än nauttimalla täyttä palkkaa kaupungin viranpitäjän virkaanottamisehtojen 18 §:n määräysten mukaan sekä sen lisäksi lokakuun 15 p:stä marraskuun 15 p:än, ylim. laskuapulaiset A. Grönroos kesäkuun 15 p:stä heinäkuun 15 p:än ja E. Inberg heinäkuun sekä siivoojatar A. Forsman marraskuun 1 p:stä joulukuun 8 p:än, jolloin viimeksi mainittu yllämainitun määräyksen perusteella sai pitää täydet palkkaetunsa.

Kesäkuun 26 p:nä oikeutti rahatoimikamari ensimmäisen aktuaarin S. J. Liedon, toisen aktuaarin W. Sjöströmin, ylim. laskuapulaiset A. Grönroosin ja N. Hjelmmannin sekä vahtimestari V. F. Aarnion pitämään sivutointa ehdolla että siihen ei käytetä virka-aikaa eikä heille sitä varten tulla myöntämään virkavapautta.

Henkilökunnan palkkaedut. Vuoden ensimmäisellä puoliskolla maksettiin palkat indeksiasteikko IV mukaan, mutta kun elantokustannusindeksi sittemmin laski otettiin asteikko III käytäntöön vuoden viimeisellä puoliskolla, joten palkkamäärärahoihin nähden syntyi huomattava säästö.

Elokuun 23 p:nä lähetti konttori rahatoimikamarille ehdotuksen että johtaja siirrettäisiin 13 palkkaluokasta 15 luokkaan, ensimmäinen aktuaari 10:stä 12:een luokkaan, toinen aktuaari 8:sta 10:een luokkaan ja amanuessi 6:sta 9:een palkkaluokkaan. Rahatoimikamari puolsi anomusta ainoastaan mikäli se koski johtajaa, joka ehdotettiin muutettavaksi 14:een palkkaluokkaan, mutta joulukuun 19 p:nä pitämässään kokouksessa päätti kaupunginvaltuusto että kaikki yllämainitut virkailijat olivat tammikuun 1 p:stä 1924

lukien siirrettävät lähinnä korkeampaan palkkaluokkaan eli johtaja 14:een, ensimmäinen aktuaari 11:een, toinen aktuaari 9:een ja amanuenssi 7:een palkkaluokkaan. Sittemmin teki konttori joulukuun 20 p:nä rahatoimikamarille ehdotuksen että reistraattori ja kirjastonhoitaja (jota vastedes kutsutaan amanuenssiksi) muutettaisiin kollektiivimäärärahoista palkattavia viranpitäjiä varten säädetyistä 13:sta 14:een palkkaluokkaan, lukien vuoden 1924 alusta, johon esitykseen rahatoimikamari tammikuun 11 p:nä 1924 suostui.

Konttorin järjestely. Kysymystä työajan pitentämisestä ei valtuusto ratkaissut vuoden varrella.

Sittenkun rahatoimikamarin asettama komitea oli laatinut ehdotuksen ylityöstä maksettavan korvauksen määräämisestä lausui konttori mielipiteenään siltä vaaditussa, joulukuun 1 p:nä päivätyssä lausunnossa, että komitean ehdottamien yleisten määräysten laatiminen ei olisi tarpeen vaatima, mutta että, siinä tapauksessa että sitä pidettiin välttämättömänä, olisi komitean tarkistettava se uudelleen, syystä että se oli epätäydellinen ja epäselvä.

Tammikuun 23 p:nä lähetti konttori rahatoimikamarille vaaditun lausunnon lunastuksen kantamisesta konttorista annetuista asiakirjoista ja jäljennöksistä herätetyssä kysymyksessä.

Konttorin julkaisutoiminta. Vuoden 1923 alusta otti konttori julkaistakseen jatkuvaa kunnallista asetuskokoelmaa ja ilmestyi sitä vuoden varrella 5 16-sivuista vihkoa. Sittenkuin kaikki vuonna 1923 ilmestyneet asetukset ja päätökset on julkaistu varustetaan julkaisut nimilehdellä ja sisällys- ja asialuettelolla sekä sidotaan yhdeksi nidokseksi.

Maaliskuun 21 p:nä oikeutti rahatoimikamari tilastokonttorin tarvittaessa ottamaan ylipainokset kunnallisessa asetuskokoelmassa esiintyvistä asetuksista, osin siksi että niitä maksutta annettaisiin asianomaisten kunnan viranomaisten käytettäväksi, osin konttorin omia kustannuksia vastaavasta maksusta myytäväksi yleisölle.

Kunnalliseen asetuskokoelmaan sisältyvistä asetuksista huolehti konttorin erikoispainokset liikenneohjesäännöstä (3,600 kpl), köyhäinhoidon, kunnalliskodin ja työlaitoksen ohjesäännöstä (800 kpl) sekä palkkasoutajille vahvistetusta järjestysohjesäännöstä ja taksasta (600 kpl). Liikenneohjesääntöjä lähetettiin tarvittava määrä poliisilaitokselle, ja jäljellä oleva määrä myytiin konttorissa, köyhäinhoidon ohjesääntöjen koko painos annettiin köyhäinhoitohallituksen käytettäväksi ja palkkasoutajia koskevat ohjesääntöt myytiin satamakonttorissa.

Koska valtuuston helmikuun 25 p:nä 1919 tekemä päätös kunnallisen asetuskokoelman lisäyksen julkaisemisesta ei vielä ollut johtanut mihinkään tulokseen ja valtuuston asettama toimittaja, notari K. V. Puuska sairauden tähden oli ollut estetty ryhtymästä työhönsä, ehdotti konttori rahatoimikamarille maaliskuun 28 p:nä että mainittu tehtävä uskottaisiin tilastokonttorille, jolloin liitteen sijasta painosta julkaistaisiin kaikkien kuntaa ja kunnallishallintoa koskevien lakien, asetusten, johtosääntöjen ja päätösten täydellinen kodifikaationi. Esityksen pani rahatoimikamari pöydälle, eikä se aiheuttanut mitään toimenpidettä vuoden varrella.

Laadittuja julkaisuja. Vuonna 1923 julkaisi tilastokonttori seuraavat kymmenen teosta, jotka ilmestyivät alempana mainittuina aikoina:

Tammik. 12. Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta. 32. 1919. VI + 364 siv.

Helmik. 8. Helsingin kaupungin tilastollinen vuosikirja — Statistisk årsbok för Helsingfors stad. XV. 1922. XXVIII + 428 siv.

Maalisk. 19. Helsingfors stads statistik. II. Utrikes handel. 6. 1921. VII + 56 + 116 siv.

Kesäk. 13. Berättelse angående Helsingfors stads kommunalförvaltning. 33. 1920. IV + 256 + 120 siv.

Kesäk. 13. Helsingfors stads statistik. I. Hälso- och sjukvård. 9—11. 1918—20. Senare delen. IV + 76 + 234 siv.

Lokak. 4. Helsingin kaupungin tilasto. II. Ulkomaan kauppa. 7. 1922. V + 42 + 120 siv.

Marrask. 21. Kommunalkalender för Helsingfors stad. 5. 1923. X + 284 siv.

Marrask. 28. Helsingin kaupungin tilasto. I. Terveysten- ja sairaanhoito. 9—11. 1918—20. Jälkimmäinen osa. IV + 76 + 234 siv.

Marrask. 30. Helsingfors stads statistik. II. Utrikes handel. 7. 1922. V + 42 + 118 siv.

Jouluk. 31. Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta. 33. 1920. IV + 254 + 122 siv.

Mitä tulee kunnalliskalenterin tänä vuonna ruotsiksi julkaistuun painokseen mainittakoon että siitä, samoin kuin vuoden 1922 suomalaisesta painoksesta, on jätetty pois n. k. henkilöosasto ja sen sijaan on ent. n. k. kalenteriosastoon otettu joukko tietoja, sitäpaitsi on myöskin laadittu henkilöluettelo. Johto- ja lautakuntain jäsenten ja kunnallisten viranpitäjien luettelo on nyt laadottu pienemmällä kirjajamilla kahdelle palstalle. Tämän toimenpiteen kautta on säästetty melkoisesti tilaa, niin että 1923 vuoden kalenterissa on 284 sivua (386 sivua v. 1920 ja 360 sivua v. 1922.)

1920 vuoden kunnalliskertomuksessa oli siinä esiintyvät johto- ja lautakuntain kertomukset painettu numeroimalla sivut erikseen, joten niissä oleva työ voitiin suorittaa loppuun jo ennen kuin osastot Kaupunginvaltuusto ja Rahatoimikamari olivat painovalmiina. Tällä tavoin on työtä jossain määrin joudutettu. 1921 vuoden kertomus ei, kaikista konttorin ponnistuksista huolimatta, tullut valmiiksi vuoden varrella mutta on ryhdytty lisätoimenpiteisiin mainitun julkaisun ilmestymisen jouduttamiseksi.

Vuoden alussa ilmestyi 1922 vuoden vuosikirja, kun taas 1923 vuoden vuosikirja ponnistuksista huolimatta ei tullut täysin valmiiksi vuoden kuluessa.

Apua ja tietoja muille viranomaisille. Tilastollisen päätoimiston kanssa tehdyn sopimuksen ja rahatoimikamarin syyskuun 19 p:nä tekemän päätöksen mukaan saa konttori tätä nykyä kuukausittain tietoja keskustuimiston laske-
masta elinkustannusindeksistä Helsingissä sekä lähettää ne heti niille kunnallisille virastoille ja viranomaisille, jotka niitä tarvitsevat.

Kuten tavallista laati tilastokonttori Uudenmaan läänin maaherran vuosikertomukseen kuuluvat taululiitteet, mikäli ne koskivat Helsingin kaupunkia. Vielä koottiin maistraatin määräyksestä puhelinlupia koskevia tietoja sekä maaliskuun 31 p:nä 1879 annetussa elinkeinolaissa mainittuja ammatinharjoittajain yhdistyksiä koskevia tietoja. Rigan kaupunkiin lähetettiin sairaanhoitotilaston laadintaa koskevia ilmoituksia.

Toimenpiteitä kunnallisen tilaston parantamiseksi. Köyhäinhuoltohallituksen kanssa tekemänsä sopimuksen mukaan otti konttori vuoden alusta suorittaakseen hallituksen avunnauttijoista pitämien korttien perusteella tehtävän tilastotyön, laatien tällöin osin hallituksen vuosikertomusta varten tarvittavat taulukot, osin joukon aikaisemmin sosialihallituksen tilastollisella osastolla virallista tilastoa varten laadittuja tauluja. Tämän kautta tulevat

kysymyksessä olevat tiedot vastedes olemaan yhdenmukaiset, jonka ohella köyhäinhoitohallituksen tilastosta, joka tähän saakka on käsittänyt ainoastaan tapausten luvun avustusta annettaessa, vastedes voidaan saada tietoja myöskin avustuksensaajain luvusta.

Ensimmäiselle kaupunginlääkärille lähetettiin kirjelmä, jossa ehdotettiin parannuksia tauteja kaupungissa koskevaan tilastoon.

Utisrakennustoimintaa koskeva tilasto on edelleenkin kärsinyt rakennus-tarkastuskonttorin vastahakoisuudesta konttorin käytettäväksi asettaa tätä varten tarvittavan luotettavan aineiston.

Konttorin menot ja tulot. Allaoleva taulukko osoittaa missä määrin konttorin vuonna 1923 käytettävissä olevia määrärahoja kulutettiin tai säästettiin.

T i l i.	Määräraha.	Menot.	Säästetty määrä.
	Markkaa ja penniä.		
Palkkaukset	365 090—	348 991 67	16 098 33
Ylim. apulaiset.....	123 148—	119 915 15	3 232 85
Konttorin ulkopuolella suoritettut työt	26 360—	26 228 50	131 50
Painatuskustannukset.....	¹⁾ 561 847 46	424 418 09	²⁾ 137 429 37
Siivous	7 850—	7 510 90	339 10
Kirjasto ja tarverahat.....	14 750—	14 656 03	93 97
Kunnallisasetuskokouksen julkaiseminen	³⁾ 26 004 20	23 269 95	2 734 25
Yhteensä	1 125 049 66	964 990 29	160 059 37

Tähän tulee lisäksi vuokrasta laskettu määrä, 48,000 markkaa, sekä konttorin osuus ent. seurahuoneen lämmöstä ja valosta johtuneista kustannuksista 12,000 markkaa, sekä kustannukset Dalton yhteenlaskukoneen ostosta 15,500 markkaa ja kahden pöytälamppun ostosta 253 markkaa, jotka vietiin yleiselle kalustotilille.

Konttorin tulot myydyistä julkaisuista nousivat 2,913:87 markkaan, joista yksinomaan liikenneohjesäännön myymisestä 2,478:75 markkaa, tähän ei sisälly kirjakaupan kautta tapahtuneesta myynnistä kertyneet varat, jotka tilitettiin vasta vuonna 1924.

Vuoden 1924 menosääntö. Syyskuun 7:ntenä päivätyssä kirjelmässä lähetti konttori vuoden 1924 menosääntöehdotuksen. Siinä oli, rahatoimikamarin määräyksen mukaan palkat laskettu III palkka-asteikon mukaan. Koska sittemmin näytti todenmukaiselta että ainakin vuoden ensimmäisellä puoliskolla IV palkka-asteikkoa tultaisiin seuraamaan, lisäsi rahatoimikamari palkkaustulorahaa vastaavasti, jonka tähden valtuuston hyväksymä budjetti, joka myös oikaistiin mikäli kaupunginvaltuuston päättämät palkanparannukset sitä aiheuttivat, päättyi 867,150 markkaan. Budjettiin ei enää sisälly siihen vuonna 1923 otetut, vuokrasta, lämmöstä ja valosta koituvat kustannukset.

Kirjasto lisääntyi vuoden varrella 433 numerolla.

Lähteväin toimituskirjain luku oli 2,584. Niistä oli lähteviä kirjelmia 592, joista 545 oli koti- ja 47 ulkomaille meneviä, sekä jaettuja julkaisuja 1,992, joista 1,788 koti- ja 204 ulkomaille meneviä.

¹⁾ Tästä 382,847:46 markkaa siirretty vuodelta 1922. — ²⁾ Siirretty seuraavaan vuoteen. — ³⁾ Tästä 5,004:20 markkaa siirretty vuodelta 1922.